

נפשיה בכל דהו⁽³⁾. שנותן כמשקלו מהפחות שבמינים.

כרהבה. דאמר רהבה: באתרא דתקלי כופרא [שנמכרת הזפת, שמחירה זול, על פי משקל], אם אמר "משקלי עלי", פטר נפשיה אפילו במשקלו כופרא.

ופריך: פשיטא, שכל דבר שדרכו לימכר במשקל בכלל דבריו הוא, שהרי סתם את דבריו.

ומשנינן: לא צריכא אלא במקום דאיכא מי דתקל, שמוכר במשקל ואיכא מי דבייל, שמוכר במדה ולא במשקל. מזה דתימא, כיון דכולהו לא תקלי נאמר לא יצא ידי נדרו בזה, שהרי תלה בדבר שבמשקל, קא משמע לן רחבה שנחשב דבר שבמשקל ונפטר בזה⁽⁴⁾.

אמר רב פפא: באתרא דתקלי שמכי [בצלים] — פטר נפשיה אף בשמכי!

אמר רבי יוסי: וכי היאך אפשר לכוון שעור מדויק של בשר החמור כנגד בשר שיש ביד, ועצמות נגד עצמות? ואם לא יהיה מכוון לא יהיו שוים במשקלם, כיון שאין משקל העצמות שווה למשקל הבשר! ולא כך משערים, אלא, שמין את הירד באומדן דעת כמה היא ראויה לשקול.

גמרא:

והוינן בה: מאי "אם כסף כסף, אם זהב זהב" שכתוב במשנה?

ומפרשינן: אמר רב יהודה: אם פירש לתת כסף נותן כסף ואם פירש זהב נותן זהב.

ומקשינן: פשיטא, שהכל לפי מה שנדר!?

ומשנינן: הא קא משמע לן המשנה: טעמא דפירש, ולכן נותן כך. הא לא פירש במה אלא סתם ואמר "משקלי עלי" — פטר

הדין הוא סתם נדרים להחמיר ואם כן, כאן שיש כאלה שלא שוקלים זפת נלך להחמיר ולא יוכל לפטור את עצמו בזפת.

ותירץ בעולת שלמה, שכל הדין של סתם נדרים להחמיר זה רק בנדרים שהם דין איסור והיתר. אך כאן בהקדש שזה ממונות הרי בממון הולכים לקולא ופטור. אך הקשה על עצמו שהרי בכל הספקות בגמרא בסמוך פסק הרמב"ם שמספק הוא חייב אך אם מת היורשים פטורים, וביאר הלחם משנה שאצל הנודר שזה דיני איסור של נדר שייך הכלל סתם נדרים להחמיר. אך אצל הבנים שלא נדרו זה רק דין ממון וספק ממון לקולא, ואם כן, מוכח שבנודר עצמו הולכים לחומרא גם בנדר להקדש וחוזרת הקושיא שגם כאן כיון שיש מי שאינו שוקל איך

3. ביאר בליקוטי הלכות שדין זה שנפטר בכל שהוא זה לא רק באופן שאומר שהתכוון לזה, אלא גם כשנדר סתם נפטר בכל שהוא.

ואין זה שייך לדין סתם נדרים להחמיר, שכל זה רק כשיש שתי משמעויות לדבריו תופסים את היותר חמור מדין סתם נדרים להחמיר. אך כאן שאין שום משמעות אלא אמר סתם בזה פוטר עצמו בכל שהוא.

וכל זה כשנדר סתם, אבל אם אומר שהתכוון למשהוא מסויים ואינו זוכר מה, אז אינו יכול להפטר בכל שהוא אלא צריך שיתן מדבר יותר יקר עד שיאמר שודאי לא התכוון ליותר יקר מזה.

4. הקשה הלחם משנה [פ"ב מערכין ה"ז] הרי